

Sólyomi Péter

PSolyomi@emi.hu

Ablak és „CE” jel!

Az Építési törvény (Étv.) végrehajtására kiadott a 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet 2003. március 26-án hatályba lépett.

A rendelet hatálya kiterjed valamennyi építési termékre, annak gyártójára, forgalmazójára, importálójára, továbbforgalmazójára, belföldi felhasználójára, továbbá az ezekből létrehozott építmény építtetőjére, tervezőjére és kivitelezőjére, valamint az építési termékek műszaki specifikációját jóváhagyó, a megfelelőség igazolás során közreműködő vizsgáló, ellenőrző és tanúsító szervezetekre, az építményeket engedélyező, az építésfelügyeleti és fogyasztóvédelmi hatóságokra, továbbá a vámszervekre.

A termékekkel kapcsolatos három legfontosabb megállapítás:

- Forgalomba hozni (továbbforgalmazni) vagy beépíteni csak megfelelőség igazolással rendelkező, építési célra alkalmas építési terméket szabad.
- Építési terméket építménybe betervezni akkor szabad, ha arra jóváhagyott műszaki specifikáció van.
- Építési célra alkalmas a termék, ha a gyártó utasításainak és az építészeti-műszaki terveknek megfelelő, szakszerű beépítést követően, a termék teljes tervezett élettartama alatt, rendeltetésszerű használat és előírt karbantartás mellett, az építmény – amelybe a termék beépítésre kerül – kielégíti az alapvető követelményeket.

A rendelet választ ad arra is, hogy mit tekinthetünk műszaki specifikációnak. Ezek alapján a megfelelőség igazolási eljárás alapját a következő jóváhagyott műszaki specifikációk képezik:

- Magyar nemzeti szabvány, ezen belül a honosított harmonizált szabvány;
- Az Európai Unióhoz történő csatlakozást követően az európai műszaki engedély (ETA);
- Az építőipari műszaki engedély (ÉME).

A nemzeti szabványok csak MSZ, MSZ EN, MSZ ISO, MSZ EN ISO jelzetűek lehetnek. Az MSZ EN 14351-1:2006 *Ablakok és ajtók; Termékszabvány, teljesítőképességi jellemzők* megnevezésű szabvány 2007. 02. 01-én harmonizált európai termékszabványként hatályba lépett. Ez a tény a szabvány hatálya alá eső termékek (tűzálló és /vagy füstgátló tulajdonság nélküli ablakok és külső bejárati ajtók) forgalmazásában két jelentős változást eredményez:

1. 2007. 02. 01-jétől 2009. 02. 01-jéig, egy ún. átmeneti, vagy együttélési időszakban a 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM együttes minisztériumi rendeletben előírt, egy termék forgalomba hozatalához, beépítéséhez szükséges megfelelőségi igazolás (jelen termékek esetében a *szállítói megfelelőségi nyilatkozat*) alapját képező műszaki specifikáció akár a termékre vonatkozó *építőipari műszaki engedély*, akár a fenti szabvány követelményeinek való megfelelést igazoló *dokumentum/típusvizsgálati jegyzőkönyv* és a működtetett üzemi gyártásellenőrzés (ÜGYE) lehet.

2009. 02. 01-jét – az átmeneti időszakot – követően a termék megfelelőségének értékelése kizárólag a fenti szabvány alapján történhet. Az átmeneti időszak végére az *építőipari műszaki engedélyeket* vissza kell vonni, és az MSZ EN 14351-1:2006 szabványnak való megfelelés válik kötelezővé.

2. Amennyiben a termégyártó/forgalmazó rendelkezik az MSZ EN 14351-1:2006 szabvány szerinti követelményeknek való megfelelőséget igazoló dokumentummal és a szabvány által előírt gyártásközi ellenőrzést működteti, a terméken elhelyezheti a CE-jelét. A CE-jel használatára lehetőséget adó *típusvizsgálati jegyzőkönyvet* az EU Bizottság által kijelölt, valamely EU tagállamban található szervezetnek kell kibocsátania. Az ÉMI Kht. a kijelöléssel rendelkezik az alábbiak szerint:

*Építésügyi minőségellenőrző innovációs Kht. (ÉMI Kht.),
Diószegi út 37. 1113 – Budapest Hungary Notified body number 1415*

MI KÖVETKEZIK EBBŐL?

Az MSZ EN 14351-1:2006 szabványnak való megfelelőséget igazoló eljárás ezentúl a termékre vonatkozó ún. első típusvizsgálat. Az első típusvizsgálat keretében kötelezően elvégzendő alapvizsgálatok a következők:

- légzárás,
- vízzárás,
- szélállóság,
- akusztikai teljesítőképesség,
- hőátbocsátás,
- biztonsági eszközök teherbíró képessége,
- működtető erők (csak gépi működtetésű ajtók esetén).

Amennyiben a termék tervezett felhasználása egyéb, speciális műszaki jellemzők tanúsítását is megköveteli, a fenti alapvizsgálatok kibővíthetők. Ezekről részletes tájékoztatás az MSZ EN 14351-1:2006 szabványban található. Az első típusvizsgálat eredményeit összefoglaló *első típusvizsgálati jegyzőkönyv* és – igény esetén – a *típusvizsgálati bizonyítvány* alapján a terméket gyártó/forgalomba hozó cég kiállíthatja az ún. *EC megfelelőségi nyilatkozatot*, ill. a terméken elhelyezheti a CE-jelét.

Az EC Nyilatkozatnak tartalmaznia kell a termékszabványban ismertetett adatokat, többek között az első típusvizsgálatokat végző laboratórium nevét és címét is.

A CE-jelnek tartalmaznia kell a termék lényeges, az *első típusvizsgálati jegyzőkönyvben* is tanúsított műszaki jellemzőit, valamint a fenti termékszabványban előírt további adatokat.

A CE-jel használata az *EC megfelelőségi nyilatkozat*, az *első típusvizsgálati jegyzőkönyv* és az *ÜGYE* (üzemi gyártásellenőrzés) nélkül nem lehetséges.

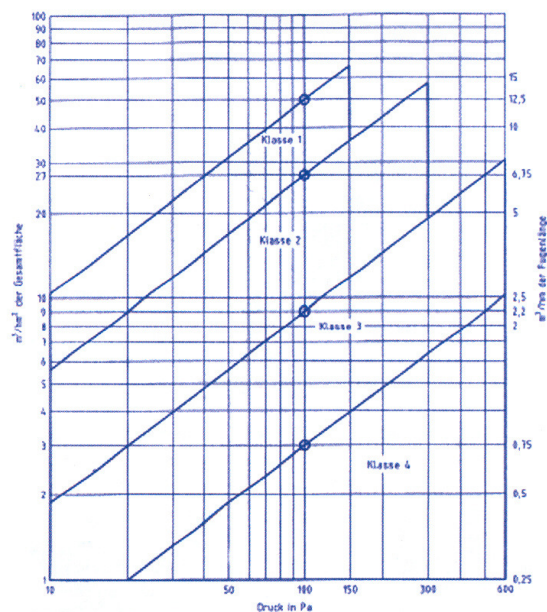
A CE megfelelőségi jelölést jogszzerűen viselő termék gyakorlatilag szabadon forgalomba hozható az Európai Unió piacain, forgalmazását az EU tagországokban megtiltani, korlátozni nem lehet.

A vizsgálati és az osztályba sorolást meghatározó szabványok területén jó a helyzet. Ugyan a szabványok egy részét angol nyelven vezették be hazánkban, de legalább megvannak. A vizsgálat és a különböző műszaki jellemzők osztályba sorolása így egységes egész Európában.

Rövidesen megszűnnek a hazánkban jól ismert, a teljesítményfokokra vonatkozó jelölések (Pl. L1, V2, SZ1), helyüket az európai szabványokban bevezetett jelölések veszik át.

PÉLDÁK A SZABVÁNYOK ALKALMAZÁSÁRA

Az ablakok és ajtók esetén a légáteresztési fokozatokat az 1. ábra szerinti diagram alapján kell majd meghatározni:

1. ábra: Az MSZ EN 12207:2001 szerinti teljesítményfokokozatok

A 2. táblázat a jelenleg érvényes magyar és az új európai szabványok vízzárásra vonatkozó teljesítményfokozatait hasonlítja össze a nyomáskülönbségek és átfedések figyelembe vételével:

Osztály	Viszonyítási légáteresztés 100 Pa nyomáson [$m^3/h \cdot m^2$]	Legnagyobb nyomás [Pa]
0	nem vizsgált	
1	50	150
2	27	300
3	9	600
4	3	600

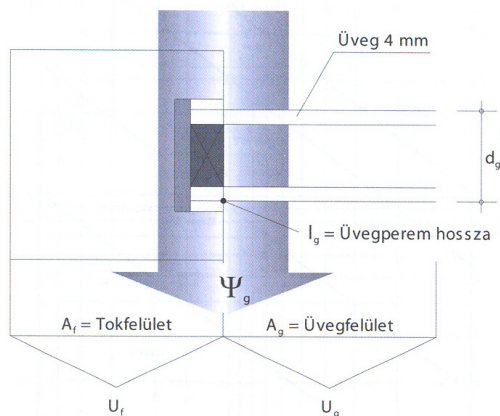
1. táblázat: Viszonyítási légáteresztés 100 Pa nyomáson és a legnagyobb nyomásokon a teljes felületre vonatkoztatva az 1-4. osztályokban

Nyomás [Pa]	Vizsgálati idő [perc]	Osztályozás az MSZ 9384-2 szerint	Osztályozás az EN 12208 szerint
0	15		1
50	5	V4	2A
100	5		3A
150	5	V3	4A
200	5		5A
250	5		6A
300	5	V2	7A
450	5		8A
600	5	V1	9A

2. táblázat: A vízzárási teljesítményfokozatok összehasonlítása

A jövőben a szabványok szerint három lehetőség lesz a hőátbocsátási tényező meghatározására:

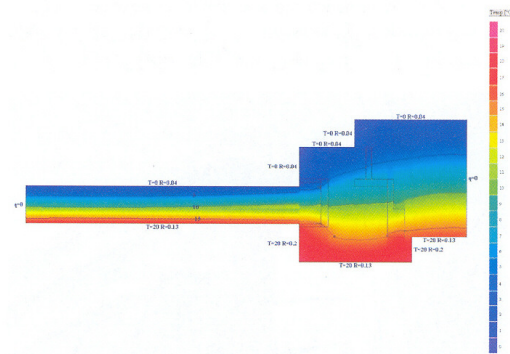
- táblázatból vett érték,
- számítás (egyszerű, részletes) vagy
- mérés.

2. ábra: Az MSZ EN ISO 10077-1:2001 szabvány szerinti számítás

Az új európai szabványokban a keret U_f értéke és az üvegezés U_g értéke felületéhez viszonyítottan részarányosan szerepel a teljes

nyílászáró U_w értékének számítási képletében. Ezen kívül az üvegezés peremrészének hőhidhatása is figyelembe van véve.

3. ábra: A prEN ISO 10077-2:2003 szabvány szerinti számítás

A nyílászárókra és üvegezésekre vonatkozó hőtechnikai követelményeket, az U_w , U_g és U_d értékeket a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet tartalmazza (3. táblázat):

Épülethatároló szerkezet	A hőátbocsátási tényező követelményértéke $U_{w,d,g}$ [W/m^2K]
Homlokzati üvegezett nyílászáró (fa vagy PVC keretszerkezettel)	1,60
Homlokzati üvegezett nyílászáró (fém keretszerkezettel)	2,00
Homlokzati üvegezett nyílászáró, ha névleges felülete kisebb, mint $0,5 m^2$	2,50
Homlokzati üvegfal	1,50
Tetőfelülvilágító	2,50
Tetőszik ablak	1,70

A nyílászáró szerkezetek esetében a keretszerkezet, üvegezés, üvegezés távtartói stb. hatását is tartalmazó hőátbocsátási tényezőt kell figyelembe venni.

